

druk nr 926

**Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu
wspierania rodziny
za rok 2017**

Spis treści

I. Wstęp	4
II. Działania realizowane w ramach Gminnego Programu	4
1. Integrowanie lokalnego systemu wsparcia rodzin	4
1.1. Diagnozowanie i monitorowanie sytuacji rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze	4
1.2. Rozwój współpracy interdyscyplinarnej na rzecz wsparcia dziecka i rodziny	6
1.3. Doskonalenie umiejętności zawodowych i metod pracy z rodziną pracowników instytucji oraz organizacji działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie	8
1.4. Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie	9
2. Wspieranie osób przeżywających trudności w pełnieniu ról rodzicielskich oraz poprawa funkcjonowania rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo	10
2.1. Prowadzenie pracy socjalnej z rodziną	10
2.2. Obejmowanie rodzin wsparciem asystenta rodziny	10
2.3. Organizowanie nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego w szczególności psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego i prawnego	11
2.5. Realizacja usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi o szczególnych potrzebach zdrowotnych	13
2.7. Podejmowanie działań mających na celu pozyskanie osób pełniących funkcję rodziny wspierającej	14
2.8. Tworzenie, realizacja, udział w programach dedykowanych rodzinom z dziećmi	14
3. Odzyskanie przez rodzinę zdolności do prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych	15
3.1. Prowadzenie pracy z rodzicami dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na rzecz jego powrotu do rodziny biologicznej z wykorzystaniem różnorodnych form i metod	16
3.2. Współpraca asystentów rodziny i pracowników socjalnych z organizatorami	

rodzinnej pieczy zastępczej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz rodzinami zastępczymi, w tym w szczególności w zakresie dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej_____	16
3.3 Udział w kampaniach społecznych promujących prawidłowe postawy rodzicielskie oraz wzmacniających pozytywny wizerunek rodzin z dziećmi_____	18
III. Wydatki w ramach realizacji celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny_____	18
IV. Osiągnięte rezultaty_____	20
V. Podsumowanie_____	21
Spis tabel_____	21

I. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2017-2019 jest odpowiedzią na potrzeby mieszkańców naszego miasta i obejmuje działania mające na celu poprawę funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wychowaniu dzieci oraz sprawowaniu opieki nad nimi. Niniejszy dokument jest sprawozdaniem z realizacji zadań zawartych w programie w roku 2017 i jednocześnie stanowi informację, o której mowa w art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Działania realizowane w ramach Gminnego Programu

1. Integrowanie lokalnego systemu wsparcia rodzin

1.1. Diagnozowanie i monitorowanie sytuacji rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze

Ocena sytuacji rodzin oraz diagnoza występujących w nich problemów niezmiennie jest pierwszym krokiem w kierunku udzielenia im skutecznej pomocy. Podobnie jak w poprzednich latach informacje o rodzinach w kryzysie lub przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pozyskują głównie pracownicy socjalni zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pile poprzez przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, kontakty z rodzinami, w których prowadzona jest wyłącznie praca socjalna, kontakty z pracownikami instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodzin. Diagnoza sytuacji rodzin powstaje również w oparciu o informacje pozyskane przez asystentów rodziny.

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile udzielił wsparcia **2.108** rodzinom, w tym **866** rodzinom z dziećmi. W porównaniu do 2016 r. ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o **61**. Mniejsza jest również liczba rodzin z dziećmi (spadek o **66** rodzin). Wśród nich niezmiennie przeważają rodziny z 1 dzieckiem (**359 rodzin**) oraz z 2 dziećmi (**305 rodzin**). Łącznie stanowią one blisko **77%** ogólnej liczby rodzin z dziećmi objętych społecznym wsparciem. Najmniej liczną grupę nadal stanowią rodziny z 6 i więcej dzieci (**10 rodzin**).

W grupie rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną **339** to rodziny niepełne, przy czym niemalże połowę z nich stanowią osoby samotnie wychowujące tylko jedno dziecko. Wśród rodzin niepełnych zaledwie **72** rodziny to wielodzietne rodziny niepełne.

Główne powody, z jakich pilskie rodziny korzystają ze społecznego wsparcia, również nie zmieniły się w porównaniu do lat poprzednich. Należą do nich: ubóstwo (**1.219 rodzin**), długotrwała lub ciężka choroba (**1.128 rodzin**), bezrobocie (**1.062 rodziny**), niepełnosprawność (**867 rodzin**) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (**455 rodzin**). Liczba tych ostatnich zmniejszyła się o **51** w porównaniu do 2016 r.

Rodziny borykające się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, wymagające podniesienia kompetencji rodzicielskich, mają możliwość skorzystania z różnych form wsparcia określonych w *ustawie z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Głównym realizatorem zadań gminy wynikających z ww. ustawy jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile**.

Do zadań z zakresu wspierania rodziny, realizowanych przez MOPS, należy przede wszystkim **asysta rodzinna**. W strukturach ośrodka od 6 lat funkcjonuje Zespół ds. Asysty Rodzinnej, w którym w 2017 r. zatrudnionych było **11** asystentów rodziny. Objęli oni wsparciem łącznie **146 rodzin**, liczących **264** dzieci. Zgodnie z art.15 ust. 4 *ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* asystent rodziny w tym samym czasie może pracować nie więcej niż z **15 rodzinami**. Ich liczba uzależniona jest jednak od stopnia trudności wykonywanych przez asystentów zadań. W związku z tym liczba rodzin, z którymi w tym samym czasie pracowali poszczególni asystenci rodziny, wahała się w roku ubiegłym **od 9 do 14**.

Rodziny, z którymi w 2017 r. pracowali asystenci rodziny, tak jak w poprzednich latach, to rodziny korzystające z pomocy społecznej udzielanej przez MOPS w Pile w zakresie świadczeń finansowych oraz pracy socjalnej, a które w opinii pracowników socjalnych wymagały dodatkowego wsparcia w zakresie wykonywania władzy rodzicielskiej. Praca z tymi rodzinami skupiona była przede wszystkim na poprawieniu bieżącej sytuacji oraz podniesieniu kompetencji rodzicielskich, by mogli oni prawidłowo sprawować pieczę nad dziećmi. Część z nich stanowiły rodziny biologiczne, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej (**48 rodzin**) oraz rodziny zobowiązane do współpracy z asystentem rodziny na mocy postanowienia sądu (**8 rodzin**).

Wśród rodzin objętych wsparciem asystentów po raz pierwszy w 2017 r. przeważały rodziny, które nie sprawowały opieki nad żadnym z dzieci (**25%**) z powodu umieszczenia ich przez sąd w pieczy zastępczej, bądź pod opieką drugiego rodzica. Na podobnym poziomie była również liczba rodzin z 1 dzieckiem (**24%**) i z 2 dziećmi (**23%**).

Do zadań asystentów rodziny określonych w art.15 ust. 1 *ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, oprócz pracy z rodziną i na jej rzecz, należy również monitorowanie jej sytuacji po zakończeniu pracy z asystentem. W okresie monitoringu (który trwa na ogół 6 miesięcy) asystent kontaktuje się z rodziną przeciętnie raz w miesiącu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy rodzina sama inicjuje kontakt, bądź kiedy asystent pozyska niepokojące informacje na temat funkcjonowania rodziny. Ponadto w ramach monitoringu asystent zasięga informacji o rodzinie, a zwłaszcza o sytuacji dzieci, w tym w jednostkach ochrony zdrowia, jednostkach oświatowych i od kuratorów. Systematycznie też konsultuje się w sprawach rodziny z rejonowymi pracownikami socjalnymi. W 2017 r. asystenci rodziny monitorowali sytuację **6** rodzin, w których została zakończona asysta.

1.2 Rozwój współpracy interdyscyplinarnej na rzecz wsparcia dziecka i rodziny

Współpraca interdyscyplinarna na rzecz wspierania dziecka i rodziny, wzorem poprzednich lat, prowadzona była zarówno w obrębie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile, jak i pomiędzy ośrodkiem oraz innymi urzędami, instytucjami, a także organizacjami pozarządowymi realizującymi działania na rzecz rodzin i dzieci.

Wewnątrz ośrodka polegała ona na ścisłej współpracy asystentów rodziny z rejonowymi pracownikami socjalnymi, pracownikami socjalnymi – specjalistami ds. bezdomności oraz przemocy w rodzinie, a także z pracownikami pozostałych komórek organizacyjnych, w tym Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych, Działu Aktywizacji Zawodowej i Społecznej oraz Zespołu Radców Prawnych.

Asystenci rodziny, w ramach podejmowanych czynności służbowych, współpracowali także z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej (zarówno z terenu Piły, tzn. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, jak i całego kraju m.in. Złotowie, Wałczu, Sanoku, Międzychodzie), z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, w których zostały umieszczone dzieci pochodzące z Piły, np. Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą w Pile, Placówkami Opiekuńczo-

Wychowawczymi "Zaczarowany Domek" i "Dzwoneczek" w Jastrowiu, Ośrodkiem Wsparcia Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową w Łądku, Zespołem Placówek Wsparcia Rodziny "Droga do Domu" w Trzemesznie, Regionalną Placówką Opiekuńczo-Terapeutyczną i Salezjańską Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą "Nasz Dom" – obie w Dębnie. Współpraca odbywała się także na linii MOPS – sąd rodzinny, a w szczególności dotyczyła ona współdziałania z Sądem Rejonowym w Pile, Wałczu, Chodzieży, Złotowie. Asystenci rodziny kontaktowali się także z miejskimi, gminnymi i miejsko - gminnymi ośrodkami pomocy społecznej w całym kraju, a także szkołami, przedszkolami, żłobkami oraz klubami malucha, do których uczęszczają dzieci z rodzin objętych wspaciem MOPS w Pile. Asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni pozostawali również w ścisłym kontakcie z jednostkami ochrony zdrowia, w tym szczególnie z przychodniami lekarzy rodzinnych z terenu Piły, Szpitalem Specjalistycznym w Pile czy Ginekologiczno-Położniczym Szpitalem Klinicznym UM w Poznaniu. Współpraca ta miała charakter przede wszystkim konsultacji, wymiany informacji, a także wypracowania wspólnych decyzji i podejmowania działań mających na celu poprawę funkcjonowania rodzin sprawujących opiekę nad dziećmi, jak i rodzin ubiegających się powrót pod ich opiekę dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej.

Współpraca asystentów rodziny z wymienionymi wyżej podmiotami polegała na systematycznym, a czasami niemal codziennym kontakcie osobistym, telefonicznym, bądź pisemnym (w zależności od możliwości lokalizacyjnych i organizacyjnych).

W ramach współpracy z sądem rodzinnym w 2017 r. asystenci rodziny i pracownicy socjalni sporządzili **153** sprawozdania o sytuacji rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, do czego MOPS w Pile został zobowiązany postanowieniami sądów rodzinnych. Ponadto w Zespole ds. Asysty Rodzinnej opracowano **143** pisma do instytucji, urzędów, organizacji itp. dotyczące rodzin objętych asystą rodzinną.

Kolejnym działaniem wpisującym się we współpracę interdyscyplinarną pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny jest współpraca asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Asystenci rodziny i pracownicy socjalni są powoływani przez ww. zespół do pracy w grupach roboczych na potrzeby rozwiązania problemu przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach w ramach procedury "Niebieskie Karty". Pracownicy ci w ramach pracy w grupie diagnozują problem

przemocy, podejmują działania mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechniają informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy rodzinom w środowisku, a także podejmują działania zaradcze zarówno w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak i osób doznających przemocy.

W 2017 r. asystenci rodziny byli aktywni w **22** grupach roboczych, natomiast pracownicy socjalni działali we wszystkich **257** grupach roboczych.

1.3 Doskonalenie umiejętności zawodowych i metod pracy z rodziną pracowników instytucji oraz organizacji działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie

Niezwykle ważnym aspektem w pracy z rodzinami z różnego rodzaju problemami jest ciągle doskonalenie i rozwijanie kompetencji zawodowych osób pracujących z nimi i na ich rzecz. Mając na względzie tę kwestię pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile stale podwyższają kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i konferencjach oraz uzyskują specjalizacje zawodowe.

W roku 2017 r. asystenci rodziny i pracownicy socjalni uczestniczyli w **20 tematycznych szkoleniach** oraz **3 konferencjach**, w tym między innymi "Za życiem", "Mediacje rodzinne", "Nowe trendy w aktywizacji zawodowej", "Współczesne zagrożenia dla dzieci i młodzieży w mediach", "Wybrane problemy z zakresu patologii społecznych", "Interwencja kryzysowa", "Dialog motywujący".

W roku ubiegłym po raz kolejny asystenci rodziny mieli możliwość uczestniczyć w organizowanej dla nich superwizji grupowej, co jest istotną formą przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu. Udział w niej wzięło **9** asystentów rodziny.

Warto dodać, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile w roku 2017 po ponownie pozyskał środki z budżetu państwa na szkolenie nie tylko swoich pracowników, ale również przedstawicieli innych instytucji. Dzięki temu w szkoleniach, w szczególności dotyczących pracy z rodziną w kryzysie, uczestniczyli między innymi policjanci, kuratorzy sądowi, pracownicy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, a także przedstawiciele oświaty.

1.4 Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie

Zadania z zakresu pomocy dzieciom podobnie jak w poprzednich latach, realizowane są również przez organizacje pozarządowe, którym Gmina Piła powierzyła je w drodze konkursu w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Do zadań tych należą przede wszystkim **organizacja wypoczynku letniego** dla dzieci i młodzieży oraz czasu wolnego w dni wolne od nauki lub w godzinach popołudniowych.

W ramach wypoczynku letniego zorganizowanych zostało **5** półkolonii, w których uczestniczyło **170** dzieci w wieku 6-13 lat, **1** obóz dla dzieci w wieku 10-14 lat, w którym wzięło udział **40** osób oraz kolonia dla **45** uczestników w wieku 10-16 lat. Łącznie w wypoczynku letnim wzięło udział **255** dzieci. W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile prowadził rekrutację dzieci do udziału w ww. formach wypoczynku.

Ponadto w 2017 r. organizacje pozarządowe zrealizowały zadanie dotyczące organizowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w dni wolne od nauki lub w godzinach popołudniowych. Były to zajęcia taneczne dla dzieci i młodzieży oraz udział uczestników ww. zajęć w turniejach tanecznych. Uczestniczyło w nich łącznie **15** dzieci.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc rodzinom może odbywać się również w formie **placówki wsparcia dziennego**. Również to zadanie gmina zleciła do realizacji organizacji pozarządowej. Podobnie jak w poprzednich latach placówkę prowadziło Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży w Pile, które dysponowało ogółem **30** miejscami. W ramach działalności ww. placówki funkcjonowały dwa koła zainteresowań, a także odbywały się warsztaty i turnieje zakończone wyjazdem na turniej finałowy oraz do kina. Organizatorzy przewidzieli dla uczestników zajęć również pomoc w lekcjach.

Wśród zadań zleconych organizacjom pozarządowym znalazła się również promocja wolontariatu, szkolenie wolontariuszy oraz pośrednictwo pracy wolontariuszy w zakresie pomocy społecznej. Jednym z działań zrealizowanych w ramach ww. zadania była pomoc dzieciom w nauce w świetlicach socjoterapeutycznych udzielana przez **28** wolontariuszy. Wypracowano w ten sposób **260** godzin wolontarystycznych.

2. Wspieranie osób przeżywających trudności w pełnieniu ról rodzicielskich oraz poprawa funkcjonowania rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo

2.1 Prowadzenie pracy socjalnej z rodziną

Istotną formą pomocy rodzinom, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, jest praca socjalna, którą w MOPS w Pile realizowało w roku ubiegłym **38** pracowników socjalnych. Objęli oni pracą socjalną łącznie **1.992** rodziny liczące **4.612** osób, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej **407** rodzin liczących **947** osób. Z częścią z tych rodzin zawarte zostały kontrakty socjalne będące swoistą umową, w oparciu o którą realizowane są działania zarówno ze strony rodziny, jak i instytucji. W roku 2017 kontraktami socjalnymi objęto **202** rodziny.

2.2 Obejmowanie rodzin wsparciem asystenta rodziny

Przydzielenie rodzinie asystenta następuje głównie na wniosek pracownika socjalnego, który zdiagnozował w rodzinie problemy opiekuńczo-wychowawcze. W roku ubiegłym pracownicy socjalni wnioskowali o objęcie asystą rodzinną **36** nowych rodzin. Ogółem asystenci rodziny objęli wsparciem łącznie **146** rodzin. Analizując poprzednie lata stwierdzić należy, że w roku 2017 liczba rodzin objętych asystą była najwyższa i np. w porównaniu z rokiem 2015 r. wzrosła o **37**. W roku ubiegłym asystenci zakończyli pracę z **32** rodzinami z powodu realizacji celów przyjętych w planie pracy z rodziną, zmiany formy pracy z rodziną lub braku zaangażowania ze strony części rodzin w poprawę sytuacji opiekuńczo-wychowawczej.

Asystenci prowadzili pracę z rodzinami w oparciu o **plany pracy z rodziną**, o których mowa art. 15 ust.1 pkt 1 i 2 *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Plany te sporządzane były przez asystenta we współpracy z rodziną i w konsultacji z pracownikiem socjalnym oraz w uzasadnionych przypadkach z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W 2017 r. asystenci rodziny sporządzili łącznie **156** planów pracy z rodziną i aneksów do nich.

Podobnie jak w poprzednich latach asystenci rodziny dokumentowali pracę sporządzając sprawozdania (na ogół miesięczne) oraz oceny okresowe sytuacji rodziny, które zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 *ww. ustawy* są zobowiązani sporządzać nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy. Łącznie asystenci rodziny sporządzili **182** oceny okresowe sytuacji rodziny oraz **1.942** sprawozdania.

2.3 Organizowanie nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego w szczególności psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego i prawnego

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile kontynuował działalność w zakresie zapewnienia nieodpłatnego specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, w tym rodzin przeżywających kryzys i mających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Poradnictwo specjalistyczne realizowane było w MOPS w Pile między innymi w ramach działalności Klubu Integracji Społecznej i projektu "KOMPAS- kompetencje i pasja".

W ramach KIS przeprowadzono:

- **53** konsultacje pedagogiczne,
- **53** konsultacje psychologiczne.

W ramach projektu KOMPAS zrealizowano:

- **30** konsultacji pedagogicznych,
- **98** konsultacji psychologicznych,
- **78** konsultacji prawnych,
- **135** konsultacji z doradcą zawodowym,
- **184** konsultacje z pośrednikiem pracy,
- **161** konsultacji z terapeutą uzależnień.

Ponadto Zespół Radców Prawnych ośrodka udzielił dodatkowo **100** nieodpłatnych porad prawnych. Łącznie w 2017 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pile specjaliści udzieliли **892** porady, tj. o **55** więcej niż w poprzednim roku.

2.4 Udzielanie rodzinom wsparcia o charakterze materialnym

Pomoc o charakterze pieniężnym przyznawana była pilskim rodzinom w wielu formach, w tym skierowanych wyłącznie do rodzin z dziećmi.

Do świadczeń finansowych przeznaczonych dla wszystkich rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej należały świadczenia wynikające z *ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej*. Przyznawane były one najczęściej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych i specjalnych zasiłków celowych. Pomocy w tych formach MOPS w Pile udzielił **1.771** rodzinom, w skład których wchodziło **4.105** osób.

Wśród świadczeń o charakterze materialnym, skierowanych do rodzin z dziećmi były świadczenia przyznawane w ramach rządowego programu *"Pomoc państwa w zakresie dożywiania"* w postaci opłacenia posiłków dla dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach. Ww. formą pomocy objętych zostało:

- **301** dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,
- **707** dzieci do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej.

Dodatkowo **134** dzieci zostało objętych dożywianiem w oparciu o decyzje dyrektorów jednostek oświatowych.

Kolejne świadczenia skierowane do rodzin z dziećmi to stypendium szkolne i zasiłki szkolne, przyznawane w oparciu o art. 90d i 90e *ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* i wypłacane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile. W 2017 r. stypendia szkolne zostały przyznane **925** uczniom.

Pomocą pieniężną dla rodzin z dziećmi są również świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wg stanu na 31 grudnia 2017 r. liczba osób uprawnionych, na które wypłacono tego typu świadczenia wyniosła **678**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile udzielił ponadto wsparcia w formie zasiłków rodzinnych **1.680** rodzinom, w tym:

- **621** rodzinom z jednym dzieckiem,
- **726** rodzinom z 2 dzieci,
- **254** rodzinom z 3 dzieci,
- **74** rodzinom z 4 i więcej dzieci.

Wg stanu na 31 grudnia 2017 r. wypłacono ponadto **564** jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

Kolejnymi świadczeniami, także przyznawanymi przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile rodzinom z dziećmi, są świadczenia rodzicielskie oraz świadczenia wychowawcze. Wg stanu na 31 grudnia 2017 r. świadczenia rodzicielskie przyznano **189** rodzinom, natomiast świadczenie wychowawcze w ramach programu "Rodzina 500+" przyznano na **6.167** dzieci z **4.204** rodzin.

Świadczeniem, które po raz pierwszy było wypłacane w 2017 r., było jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przyznawane w oparciu o *ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"*. Świadczenie to wypłacono **11** rodzinom.

2.5 Realizacja usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi o szczególnych potrzebach zdrowotnych

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane osobom z zaburzeniami psychicznymi w oparciu o art. 50 *ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej*, to świadczenie niepieniężne udzielane rodzinom z dziećmi o szczególnych potrzebach zdrowotnych. W 2017 r. z tego typu usług korzystały 4 rodziny. Obejmowały one specjalistyczną pomoc pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną niezbędną w procesie rozwoju dziecka z autyzmem.

Rodziny z dziećmi o szczególnych potrzebach zdrowotnych, a także kobiety w ciąży i ich rodziny, mogą skorzystać z pomocy asystenta rodziny w oparciu o *ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"*. Ta nowa forma wsparcia nie jest jeszcze wystarczająco rozpowszechniona wśród mieszkańców Piły, w związku z czym w 2017 r. ani jedna rodzina nie ubiegała się o nią.

2.6 Prowadzenie grup wsparcia dla osób i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról rodzicielskich

W listopadzie 2017 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pile ruszył projekt pt. "Kawiarenka dla Mam". Kawiarenka jest miejscem cyklicznych spotkań ze specjalistami dedykowanym kobietom w ciąży i matkom z dziećmi do lat 10. Ma charakter otwarty i wpisuje się w projekt gminy pt. "Pilska Strefa Juniora". W zorganizowanych w roku ubiegłym 3 spotkaniach uczestniczyło każdorazowo po kilka kobiet. Spotkania odbywają się średnio raz w miesiącu, z możliwością zwiększenia ich częstotliwości w miarę potrzeb zgłaszanych przez uczestniczki. Podczas każdego z nich ma miejsce wykład specjalisty np. z dziedziny dotyczącej wychowania dzieci, zdrowia, pielęgnacji, urody, po którym uczestniczki spotkań mogą przedyskutować poruszane problemy, czy też zasięgnąć dokładniejszych informacji w sprawach, które je nurtują.

Spotkania w ramach "Kawiarenki dla Mam" odbywają się w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile przy ul. Spacerowej 23. Informacja o kolejnych spotkaniach jest zamieszczana na stronie internetowej Urzędu Miasta Piły <http://www.pila.pl/pl/pilska-strefa-juniora.html>, MOPS w Pile www.mops.pila.pl, na portalu społecznościowym Facebook <https://www.facebook.com/pilskastrefajuniora> oraz w formie plakatów i ulotek dostępnych w instytucjach, do których najczęściej

docierają młode mamy.

Ponadto w roku 2017 r. kontynuowały działalność grupy wsparcia utworzone w ramach projektu "Pozytywka" również opracowanego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pile. Projekt ten skierowany jest do rodzin dotkniętych problemem przemocy. W ubiegłym roku funkcjonowały 2 grupy wsparcia. Grupa dla osób doznających przemocy liczyła 15 osób, natomiast druga grupa - dla osób stosujących przemoc - liczyła 14 osób. Każda z grup odbyła po 28 spotkań.

2.7 Podejmowanie działań mających na celu pozyskanie osób pełniących funkcję rodziny wspierającej

Zgodnie z *ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga jej w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. W roku ubiegłym na terenie gminy funkcjonowała 1 taka rodzina. Ośrodek podejmuje działania mające na celu pozyskanie do współpracy kolejnych tego typu rodzin.

W tym miejscu należy dodać, że z uwagi na rodzaj problemu oraz uwarunkowania prawne (związanie umową) potencjalne rodziny wspierające niechętnie podejmują się tej roli. Problem ten jest dostrzegalny na terenie całego kraju, o czym świadczy fakt, że Gmina Piła była jedyną w województwie wielkopolskim, która pozyskała do współpracy rodzinę wspierającą.

2.8 Tworzenie, realizacja, udział w programach dedykowanych rodzinom z dziećmi

Tworzeniem i realizacją projektów oraz programów skierowanych do rodzin z dziećmi w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pile zajmuje się między innymi funkcjonujący w jego strukturze Klub Integracji Społecznej.

W 2017 r. Klub Integracji Społecznej zrealizował łącznie 3 projekty, z których 2 wpisywały się w zadania w zakresie wspierania rodziny. Oprócz tego KIS prowadził również cykl 86 zajęć integracyjno-edukacyjno-wychowawczych, w których uczestniczyło 46 osób oraz cykl 11 zajęć dotyczących profilaktyki zdrowotnej i

zdrowego stylu życia, w których uczestniczyło **36** osób.

Na realizację projektów Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile pozyskuje środki zewnętrzne, w tym pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego. Dzięki pozyskanym środkom MOPS w Pile realizuje projekt "KOMPAS-kompetencje i pasja", który został zapoczątkowany w czerwcu 2017 r. Projekt jest skierowany do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób z ich otoczenia. W ubiegłym roku uczestniczyło w nim łącznie **91** osób, w tym **23** osoby, których rodziny borykają się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Osoby te zostały dodatkowo objęte asystą rodzinną. Pracę z tymi rodzinami prowadziło **2** asystentów rodziny. W ramach projektu odbyło się między innymi **107** zajęć edukacyjno-wychowawczych, w których wzięło udział **86** osób.

Projekty socjalne zrealizował również Ośrodek Wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile. W ramach **3** projektów pt. "Czerwony balonik", "Kawiarenka" oraz "Portmonetka" odbyło się **47** spotkań mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych osób samotnie wychowujących dzieci, zwiększenie umiejętności komunikacyjnych oraz umiejętności zarządzania budżetem domowym. Zajęcia miały charakter warsztatów, prelekcji i konsultacji indywidualnych, a uczestniczyło w nich łącznie **16** osób.

3. Odzyskanie przez rodzinę zdolności do prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Kolejnymi zadaniami nałożonymi na gminę przez *ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* są współfinansowanie pobytu dziecka w różnych formach pieczy zastępczej (art. 176 ust. 5 *ww. ustawy*) oraz praca z rodziną prowadzona w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną (art.10 ust. 4 *ustawy*).

Wg stanu na 31.12.2017 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało **29** dzieci z **19** rodzin, natomiast w rodzinnej pieczy zastępczej **91** dzieci z **73** rodzin, za które Gmina Piła, zgodnie z *ustawą*, była zobowiązana ponosić częściową odpłatność.

W 2017 r. po raz pierwszy w *ww.* formach pieczy zastępczej umieszczonych zostało **23** dzieci z **18** rodzin, natomiast opuściło ją **18** dzieci, z czego **6** wróciło pod opiekę rodziców biologicznych, **9** osiągnęło pełnoletność, a **3** trafiło do rodzin adopcyjnych. Liczba dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej oraz

liczba dzieci opuszczających ją pozostały na poziomie roku 2016.

Warto dodać, że MOPS w Pile współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pile w procesie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej poprzez udostępnianie im miejsc w Ośrodku Wsparcia przy ul. Spacerowej 23, w mieszkaniu wspieranym przy ul. Fałata oraz prowadzeniu z nimi pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego. W roku 2017 pomoc w wyżej wymienionych formach udzielono 5 wychowankom.

3.1 Prowadzenie pracy z rodzicami dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na rzecz jego powrotu do rodziny biologicznej z wykorzystaniem różnorodnych form i metod

Praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ma na celu nabycie/ odbudowanie umiejętności prawidłowego sprawowania opieki nad dziećmi oraz odyskanie przez nie zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Prowadzona jest przez asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych. Praca na rzecz powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych podejmowana jest ze wszystkimi rodzinami, które wyrażą taką wolę, bądź wobec których sąd rodzinny wydał postanowienie zobowiązujące rodziny do współpracy z MOPS. Należy nadmienić, że w 2017 r. pracownicy MOPS w Pile podejmowali pracę z rodzinami biologicznymi w oparciu o 84 postanowienia sądowe.

W 2017 r. tylko asystenci rodziny pracowali łącznie z 48 rodzinami biologicznymi, z których 85 dzieci było umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym z 23 rodzinami, dla których sąd rodzinny wydał ww. postanowienie. Spośród rodzin, które pracowały z asystentami, pieczę zastępczą opuściło 9 dzieci, w tym 4 wróciło pod opiekę rodziców biologicznych, 2 zostało umieszczonych w rodzinach adopcyjnych, a 3 osiągnęło pełnoletność. Ponadto asystenci rodziny zakończyli pracę z 15 rodzinami, które mimo tego, że ich dzieci przebywały w pieczy zastępczej, nie realizowały działań mających na celu odzyskanie przez nich prawa do opieki nad nimi.

3.2 Współpraca asystentów rodziny i pracowników socjalnych z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz rodzinami zastępczymi, w tym w szczególności w zakresie dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Jednym z elementów pracy asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych na

rzecz rodzin, z których dzieci są umieszczone zarówno w rodzinnej, jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej, jest ścisła współpraca z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej (funkcję tę najczęściej wypełniają powiatowe centra pomocy rodzinie), a także placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i rodzinami zastępczymi, w których są umieszczane dzieci. Współpraca ta, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 *ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, polega między innymi na opracowaniu, w porozumieniu z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, **planu pracy z rodziną**, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. W 2017 r. asystenci rodziny sporządzili łącznie **40 planów pracy** z rodzinami, z których dzieci są umieszczone w różnych formach pieczy zastępczej. Ponadto asystenci rodziny na bieżąco konsultowali się z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, wychowawcami dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, a w razie potrzeby również z rodzinami zastępczymi, omawiając między innymi bieżącą sytuację dzieci, kontakty rodziców biologicznych z dziećmi, czy wspierając rodziców przy załatwianiu spraw urzędowych i formalnych na rzecz ich dzieci.

Innym ważnym zadaniem wynikającym z art. 130 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 oraz art. 137 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* jest udział asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych **w ocenie sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej**. W 2017 r. pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny uczestniczyli w **168** posiedzeniach Zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz **11** posiedzeniach Zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Oprócz tego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile sporządził **427** pism dotyczących między innymi oceny sytuacji rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, informacji o sytuacji materialnej w związku z prowadzonym wobec nich postępowaniem o ustalenie odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, zaopiniowania możliwości powrotu dzieci pod opiekę rodziców, opinii o współpracy rodzin zastępczych z asystentami. Wśród tych pism były **153** sprawozdania do sądów rodzinnych w Pile, Chodzieży i Wałczu. Sprawozdania te dotyczyły pracy prowadzonej z rodzicami biologicznymi na rzecz powrotu ich dzieci z pieczy zastępczej.

3.3 Udział w kampaniach społecznych promujących prawidłowe postawy rodzicielskie oraz wzmacniających pozytywny wizerunek rodzin z dziećmi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile uczestniczy w kampaniach społecznych mających na celu propagowanie właściwych postaw rodzicielskich, a także wzmacniających pozytywny wizerunek rodzin z dziećmi. Były to między innymi kampania "Wielkopolskie świadomości zjawiska przemocy w rodzinie", lokalna kampania "Przemocy – Nie! Pomocy – Tak!", kampania społeczna "Reaguj na przemoc!". Udział we wspomnianych kampaniach społecznych polegał na dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych, w tym plakatów, folderów i ulotek, które ośrodek pozyskiwał nieodpłatnie lub opracowywał i drukował we własnym zakresie.

Ważnym wydarzeniem w roku ubiegłym był również udział miasta w **Ogólnopolskich Obchodach Dnia Praw Dziecka**, które miały miejsce w dniach 13-20 listopada 2017 r. MOPS w Pile, w ramach wspomnianych obchodów, zorganizował **debatę pt. "Prawa dziecka. Dylematy pomocy społecznej – teoria a rzeczywistość"**, która odbyła się 15 listopada 2017 r. w sali miejskiej w Inwest – Parku. W debacie tej licznie uczestniczyli przedstawiciele instytucji pomocy społecznej, oświaty i ochrony zdrowia z subregionu pilskiego oraz studenci Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile. Ekspertami uczestniczącymi w panelu dyskusyjnym byli między innymi dyrektor Gabinetu Rzecznika Praw Dziecka oraz dyrektorzy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie.

III. Wydatki w ramach realizacji celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Wydatki poniesione w 2017 r. przez Gminę Piła na realizację zadań wynikających z *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* ilustruje **załącznik nr 1**.

Wydatki Gminy Piła na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej wyniosły **854.358,67 zł** i były o **58.700,67 zł** wyższe niż w roku 2016. Przeciętna kwota jednego świadczenia na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wyniosła **1.613,66 zł**, natomiast w rodzinie zastępczej **311,94 zł**.

Na funkcjonowanie Zespołu ds. Asysty Rodzinnej w ubiegłym roku wydatkowano łącznie kwotę 475.950,93 zł. Wydatki związane z wynagrodzeniami asystentów rodziny finansowane były z następujących źródeł: środków własnych gminy

(258.625,78 zł), dotacji celowej w ramach resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2017 "Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej" (57.644,36 zł) oraz środków z Funduszu Pracy (117.035,52 zł).

Pozostałe wydatki poniesione w roku 2017 na realizację zadań wpisujących się w *Gminny Program Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2017-2019*, w zestawieniu dwoma poprzednimi latami, ilustruje poniższa tabela.

Tabela 1. Wydatki MOPS w ramach realizacji programu w latach 2015 - 2017 r.

Lp.	Opis zadania	2015 r.	2016 r.	2017 r.
1.	Świadczenia z pomocy społecznej - zadania własne gminy (wysokość udzielonych świadczeń wg MPiPS-03)	9 647 373 zł	9 389 970 zł	9 428 307 zł
2.	Wydatki poniesione na placówki wsparcia dziennego	71.855 zł* w tym dotacja na prowadzenie placówek wsparcia dziennego przez Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży 34.100 zł	27.255 zł dotacja na prowadzenie placówek wsparcia dziennego przez Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży	33.930 zł dotacja ma prowadzenie placówki wsparcia dziennego przez Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży
3.	Zadania zlecone organizacjom pozarządowym w zakresie organizowania czasu wolnego dzieci i młodzieży (z wyłączeniem placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży)	15.900 zł	22.745 zł	14.850 zł
4.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży (zadanie zlecone organizacjom pozarządowym)	166.000 zł	166.000 zł	162.964 zł
5.	Dożywianie dzieci i młodzieży w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (wysokość udzielonych świadczeń wg <i>Sprawozdania Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>)	913.667 zł w tym ze środków własnych gminy 484.439 zł z dofinansowania 429.228 zł	632.243 zł w tym ze środków własnych gminy 162.375 zł z dofinansowania 469.868 zł	507.062 zł w tym ze środków własnych gminy 108.023 zł z dofinansowania 399.039 zł
6.	Stypendia szkolne i zasilki szkolne	1 590 988 zł	1 773 718 zł	1 684 473,20 zł
7.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	4 028 722 zł	3 830 977 zł	3 568 790 zł
8.	Wydatki na zasilki rodzinne wraz z dodatkami	5 201 126 zł	6 104 935 zł	6 652 481,04 zł
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	507.000 zł	571.000 zł	564.000 zł
10.	Świadczenie wychowawcze	x	29 250499 zł	39 781 947 zł
11.	Świadczenie rodzicielskie	x	1 692 751 zł	2 074 855 zł

12.	Jednorazowe świadczenie wynikające z ustawy „Za życiem”	x	x	44.000 zł
	RAZEM	22.142631 zł	52.891393 zł	64.517 119,24 zł

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

*kwota uwzględnia wydatki na utrzymanie świetlicy w DDP, funkcjonującej do końca listopada 2015 r.

IV. Osiągnięte rezultaty

Podobnie, jak w poprzednich latach ocena stopnia realizacji celów oraz działań zaplanowanych w *Gminnym Programie Wspierania Rodziny Miasta Pily* polegała na zbieraniu danych oraz analizie wskaźników przyjętych do monitorowania realizacji *Programu*. Ilustruje to tabela nr 2.

Tabela 2. Wskaźniki monitorowania realizacji programów wspierania rodziny realizowanych w latach 2015 -2017

Wskaźnik	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	109	123	146
Liczba dzieci w rodzinach objętych asystą	240	237	264
Rodziny po raz pierwszy objęte asystą	28	35	36
Liczba dzieci, które wrócili z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	12	19	18
Liczba rodzin, u których została zakończona asysta	23	14	32
Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	552	506	455
Liczba rodzin, w których prowadzony był monitoring sytuacji rodziny po zakończeniu asysty	24	16	6
Liczba indywidualnych planów pomocy dla rodziny mających problemy opiekuńczo-wychowawcze	95	106	156
Liczba umów z organizatorami wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży	6	5	6
Liczba placówek wsparcia dziennego	3	2	1
Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia w placówkach wsparcia dziennego	68	30	30
Liczba grup wsparcia i grup samopomocowych	0	3	3

Liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej i promocyjnej, w tym:	1.131	970	1.102
• poradnictwa specjalistycznego	987	837	892
• projektów socjalnych	3	5	5
• zajęć edukacyjnych	141	128	204
• projekty finansowane z EFS	0	0	1
Liczba organizacji pozarządowych prowadzących działania na rzecz wsparcia rodziny	5	6	6
Liczba wolontariuszy pracujących w organizacjach pozarządowych działających na rzecz wsparcia rodziny	33	26	28

Zródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile

V. Podsumowanie

Z analizy danych przedstawionych w niniejszym sprawozdaniu oraz wskaźników monitorowania realizacji *Programu* wynika, że działania przyjęte w *Programie* i założone w nim cele są sukcesywnie realizowane.

W ubiegłym roku nastąpił dalszy rozwój Zespołu ds. Asysty Rodzinnej, zarówno pod względem ilościowym (wzrost liczny asystentów rodziny), jak i jakościowym (wzmocnienie kompetencji zespołu).

Widoczny jest także rozwój działań skierowanych do rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (zwiększenie liczby rodzin objętych asystą, nowe formy wsparcia).

Rok 2017 r. po raz kolejny pokazał, że podejmowane w ramach *Programu* działania są skuteczne przede wszystkim dzięki współpracy interdyscyplinarnej, odbywającej się zarówno pomiędzy pracownikami merytorycznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile, który jest głównym realizatorem zadań z obszaru wspierania rodziny, jak i w ramach współpracy pomiędzy instytucjami.

ZASTĘPCA PREZYDENTA
(-) Krzysztof Szewc

Opracowanie: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile

Spis tabel

Tabela 1. Wydatki MOPS w ramach realizacji programu w latach 2015 - 2017

Tabela 2. Wskaźniki monitorowania realizacji programu w latach 2015 - 2017

WYDATKI ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

§	Nazwa (wyszczególnienie)	Plan na 01.01.2017 r.	Plan na 31.12.2017 r.	Wykonanie finansowe	Źródła finansowania			% realizacji	Szczegółowy opis
					środki własne	dofinansowanie w ramach Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	Środki z Funduszu Pracy		
1	2	3	4	5			6	7	
Rozdział 85508- Rodziny zastępcze									
4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	377 760,00	347 110,00	333 147,01	333 147,01	0,00	0,00	95,98%	Na dzień 31.12.2017 w rodzinach zastępczych przebywało 91 dzieci. W okresie sprawozdawczym sfinansowano 1.068 świadczeń w tym: *258 świadczeń o 10 % odpłatności (34.385,87 zł); *241 świadczenia o 30 % odpłatności gminy (73.694,46 zł); *569 świadczenia z 50% odpłatnością gminy (225.066,68 zł); Średnia wysokość świadczenia wyniosła 311,94 zł. Odpłatność uzależniona jest od typu rodziny zastępczej, od przyznanych w formie decyzji dodatkowych środków na potrzeby związane z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej oraz okresu przebywania dziecka w rodzinie zastępczej (10%, 30% lub 50% odpłatności). Zobowiązania niewymagalne na 31.12.2017 r. wynoszą 9,67 zł.
Rozdział 85510- Placówki opiekuńczo-wychowawcze									
4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	767 754,00	537 754,00	521 211,66	521 211,66	0,00		96,92%	Na dzień 31.12.2017 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 29 dzieci. W okresie sprawozdawczym sfinansowano 323 świadczenia w tym: *41 świadczenia o 10 % odpłatności (20.268,77 zł); * 131 świadczeń o 30 % odpłatności (190.725,13 zł); *151 świadczeń o 50 % odpłatności gminy (310.217,76 zł); Średnia wysokość świadczenia wyniosła 1.613,66 zł. Odpłatność uzależniona jest od okresu przebywania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej (10%,30% lub 50%).
Rozdział 85504- Wsparcie rodziny									
3020	Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń	6 650,00	6 650,00	889,35	889,35	0,00	0,00	13,37%	W paragrafie tym finansowano zakup środków higieny dla asystentów rodziny (145,83zł) oraz zakup napojów (743,52zł).
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	336 943,00	265 706,00	224 872,15	167 227,79	57 644,36	117 035,52	84,63%	W paragrafach tych finansowano wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń asystentów oraz kierownika. Kwota 117.035,52 zł to Środki z Funduszu Pracy, które nie były ujęte w planie finansowym i nie jest ujęte w wykonaniu finansowym. Wykonanie finansowe w § 4010 łącznie ze środkami z Funduszu Pracy wynosi 341.907,67 zł
4040		24 366,00	24 020,00	24 019,81	24 019,81	0,00	0,00	100,00%	
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	63 065,00	67 832,00	60 775,61	60 775,61	0,00	0,00	89,60%	
4120	Składki na Fundusz Pracy	6 203,00	6 872,00	6 602,57	6 602,57	0,00	0,00	96,08%	
4170	Wynagrodzenie osobowe	0,00	1 500,00	520,00	520,00	0,00	0,00	34,67%	W paragrafie tym finansowano wynagrodzenie osób prowadzących wykłady w ramach projektu „Kawiarenka dla mam”
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8 959,00	5 802,00	5 802,00	5 802,00	0,00	0,00	100,00%	W paragrafie tym poniesiono wydatki na zakup materiałów biurowych (527,00zł), zakup tonerów do ksero i drukarek (400,00zł) zakup papieru ksero (342,80zł), zakup czasopism i wydawnictw fachowych (407,98zł), zakup kalendarzy dla asystentów (379,24zł) oraz wyposażenia (3.744,98zł) w tym biurka 2 szt., szafa biurowa -2 szt. telefony komórkowe – 5 szt.
4220	Zakup środków żywności	300,00	1 000,00	794,53	794,53	0,00	0,00	79,45%	W paragrafie tym poniesiono wydatki na zakup środków żywności w ramach „Kawiarenki dla mam”.
4280	Zakup usług zdrowotnych	555,00	555,00	345,80	345,80	0,00	0,00	62,31%	W paragrafie tym poniesiono wydatki na badania lekarskie pracowników.
4300	Zakup usług pozostałych	4 720,00	4 720,00	3 883,20	3 883,20	0,00	0,00	82,27%	W paragrafie tym poniesiono wydatki na superwizję dla asystentów (3.600,00zł) oraz na usługę wykonania pieczętek (283,20zł).
4360	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	7 200,00	7 200,00	4 870,89	4 870,89	0,00	0,00	67,65%	Wydatki w tym paragrafie dotyczyły opłaty za rozmowy telefoniczne. Zobowiązania niewymagalne na 31 grudnia 2017 r wyniosły 548,22 zł.
4410	Podróże służbowe krajowe	1 779,00	9 771,00	7 231,82	7 231,82	0,00	0,00	74,01%	W ramach tego paragrafu finansowany był zakup biletów miesięcznych dla asystentów rodzin (7.013,00zł), zakup biletów jednorazowych (128,00zł) oraz koszty delegacji związane z wykonywaniem pracy poza stałym miejscem pracy
4430	Różne opłaty i składki	1 400,00	1 400,00	1 400,00	1 400,00	0,00	0,00	100,00%	W paragrafie tym poniesiono wydatki na opłaty za licencje.
4440	Odpis na ZFŚS	10 575,00	14 275,00	14 274,36	14 274,36	0,00	0,00	100,00%	
4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	3 120,00	3 120,00	2 633,32	2 633,32	0,00	0,00	84,40%	W ramach tego paragrafu sfinansowano szkolenia (1.569,00zł) oraz koszty delegacji (1.064,32 zł) asystentów rodziny oraz kierownika zespołu ds. asysty.
Razem wydatki w rozdz.85504		475 835,00	420 423,00	358 915,41	301 271,05	57 644,36	117 035,52	85,37%	
Ogółem wydatki (zgodne ze sprawozdaniem z wydatków)		1 621 349,00	1 305 287,00	1 213 274,08	1 155 629,72	57 644,36	117 035,52	92,95%	
Ogółem wydatki ze środkami z Funduszu Pracy				1 330 309,60					

Sporządził:

Angelika Ciepluch
15.02.2018 r.